

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2011
COM(2011) 460 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**privind progresele realizate de România în cadrul mecanismului de cooperare și
verificare**

{SEC(2011) 968 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind progresele realizate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare

1. INTRODUCERE

Mecanismul de cooperare și verificare¹ (MCV), instituit în momentul aderării României la UE, are drept obiectiv sprijinirea României în crearea unui sistem judiciar și administrativ imparțial, independent și eficient. Modificarea cadrului juridic și a sistemului judiciar în vederea continuării alinierii acestora la sistemele existente în celelalte state membre reprezintă o responsabilitate națională. Guvernul trebuie să pregătească și să propună legi-cadru esențiale, Parlamentul urmând să le adopte, iar sistemul judiciar să își modifice procedurile și să le pună în aplicare în scopul stabilit. Începând din 2007, MCV a acordat României sprijin în crearea structurilor aferente unui sistem judiciar modern. Au existat momente în care MCV a fost contestat și criticat de diverse componente ale acestui consens național necesar, dar astăzi se recunoaște pe scară largă că acest mecanism a contribuit la promovarea schimbării într-o direcție pozitivă. Guvernul român și-a dovedit hotărârea și angajamentul în ceea ce privește stimularea procesului de reformă. Parlamentul său, până recent, autoritățile judiciare nu au dat dovadă întotdeauna de aceeași hotărâre. În decursul a cinci ani, accentul s-a mutat de la pregătirea și adoptarea legilor la punerea în aplicare a acestora. Elementele cadrului legal necesar pentru reformă sunt, în mare măsură, instituite, dar nu sunt complete. Conform prezentului raport, următoarele etape necesare în acest proces ar trebui să se concentreze pe punerea în aplicare a noilor legi de către sistemul judiciar.

Prezentul raport este cel de al cincilea raport anual de la data creării MCV². În vara anului 2012, la cinci ani de la instituirea MCV, Comisia va efectua o evaluare globală a progreselor realizate de România în cadrul MCV de la aderare și va face propuneri corespunzătoare în lumina acestei evaluări. Prezentul raport conține o serie de recomandări specifice menite să sprijine România în pregătirea acestei evaluări globale.

2. SITUAȚIA PROCESULUI DE REFORMĂ DIN ROMÂNIA

Realizări și provocări

¹ Decizia Comisiei 2006/928/CE din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (JO L 354, 14.12.2006, p. 56).

² Prezentul raport se bazează pe informațiile furnizate în mod regulat de autoritățile române, în special ca răspuns la chestionarele detaliate trimise de Comisie. Comisia a beneficiat de asistența unor experți independenți și s-a bazat pe documente și informații primite din diverse surse. Documentul justificativ de însoțire prezintă evaluarea detaliată a Comisiei privind progresele înregistrate în ceea ce privește fiecare obiectiv de referință stabilit prin decizia privind MCV.

De la ultimul raport anual al Comisiei, România a luat măsuri semnificative în vederea îmbunătățirii eficienței procedurilor judiciare și a continuat pregătirile pentru intrarea în vigoare a celor patru noi coduri, care reprezintă baza unui act de justiție modern. Înainte de punerea în aplicare a noilor coduri, Legea micii reforme în justiție a adus îmbunătățiri în ceea ce privește celeritatea actului de justiție. De asemenea, România a răspuns prompt la recomandarea Comisiei, adoptând un nou cadru juridic pentru Agenția Națională de Integritate. ANI a devenit operațională în temeiul noului cadru juridic și anchetele pe care le-a desfășurat au început să dea din nou roade. Autoritățile române au hotărât să revizuiască sistemul judiciar și procedurile de achiziții publice și să facă o evaluare a politicii de combatere a corupției, deși această revizuire nu se numără printre obiectivele de referință ale MCV. În aceeași perioadă, Direcția Națională Anticorupție (DNA) a avut o activitate tot mai convingătoare în ceea ce privește anchetarea cazurilor de corupție la nivel înalt.

În ciuda progreselor înregistrate din iulie 2010, consecvența și obținerea de rezultate în mai multe domenii rămân o provocare. Trebuie înregistrate în continuare progrese în lupta împotriva corupției. În mai multe cazuri importante la nivel înalt, s-au înregistrat amânări în instanță de mai mulți ani și nu s-a avansat decât într-o mică măsură spre soluționare în această perioadă. Se impune adoptarea unor măsuri urgente menite să accelereze desfășurarea acestor procese și să evite închiderea acestor cazuri din cauza împlinirii termenului de prescripție. Lupta împotriva corupției ar trebui să rămână o prioritate majoră și ar trebui coordonată prin intermediul unei noi strategii anticorupție, care să fie globală și solidă. Trebuie adoptate măsuri urgente pentru îmbunătățirea sistemului de recuperare a produselor infracțiunii, a urmăririi în justiție a cazurilor de spălare de bani, precum și a protecției împotriva conflictului de interese în gestionarea fondurilor publice. Trebuie obținute rezultate mai bune în ceea ce privește confiscarea bunurilor a căror proveniență nu poate fi justificată și aplicarea unor sancțiuni disuasive în cazurile de incompatibilitate.

Pentru a intensifica ritmul reformei sistemului judiciar în perioada următoare, România ar trebui să ia măsuri active care să însoțească intrarea în vigoare a Codului civil, să adopte un plan de punere în aplicare a celorlalte trei coduri care urmează să intre în vigoare în 2012 și să creeze un cadru de cooperare cu autoritățile judiciare și cu societatea civilă pentru a facilita modificările structurale care trebuie aduse sistemului judiciar. În acest scop, strategia României privind reforma sistemului judiciar ar trebui adoptată oficial după finalizarea revizuirii modului de funcționare și completată cu un plan de acțiune, un calendar și un buget adecvat. Consiliul Superior al Magistraturii, înființat recent, trebuie să își demonstreze angajamentul față de reformă prin rezultate concrete.

Reforma sistemului judiciar

De la ultima evaluare a Comisiei, România și-a îmbunătățit *eficiența actului de justiție*, prin simplificarea anumitor proceduri judiciare și introducerea unor instrumente juridice noi, cum ar fi sporirea posibilităților de care dispune procuratura în ceea ce privește închiderea dosarelor în care dovezile existente nu justifică investigații suplimentare sau posibilitatea ca inculpatul să pledeze vinovat în instanță, accelerându-se astfel procedurile de judecată. Aceste modificări la nivel juridic au contribuit la creșterea eficienței fazei de urmărire penală și la accelerarea judecării câtorva cazuri aflate pe rol în justiție³. În plus, România a început pregătirile în vederea *revizuirii independente a modului de funcționare* a sistemului judiciar. Această revizuire ar trebui să definească măsurile necesare pentru o reformă mai cuprinzătoare a structurilor, a procedurilor și a resurselor umane, care vor trebui să însoțească intrarea în vigoare a noilor coduri.

Cele *patru noi coduri* trebuie considerate o etapă semnificativă în ceea ce privește procesul de reformă a justiției și îmbunătățirea consecvenței și a eficienței actului de justiție. De la ultima evaluare a Comisiei, din iulie 2010, s-au înregistrat unele întârzieri în ceea ce privește pregătirile pentru punerea în aplicare a noilor coduri. Deși s-a stabilit că, începând cu 1 octombrie, va fi pus în aplicare Codul civil, iar legislația de punere în aplicare a celorlalte coduri este încă în curs de elaborare și finalizare, nu se prevede o finalizare a studiilor de impact până la sfârșitul verii, s-au organizat puține cursuri de formare și nu există încă un plan cuprinzător de punere în aplicare. Este important ca, în viitor, să se evite practicile divergente, iar pentru punerea în aplicare fără probleme a celorlalte coduri este esențială o pregătire temeinică.

De la ultima evaluare anuală a Comisiei, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește stabilirea unui dialog transparent între guvern, autoritățile judiciare și societatea civilă privind reforma sistemului judiciar. Cu toate acestea, *strategia de reformă a justiției*, elaborată în primăvara anului 2010, nu a fost aprobată de guvern și nu a fost încă completată cu un plan de acțiune și un calendar. Revizuirea preconizată a modului de funcționare a sistemului judiciar trebuie să reprezinte un catalizator pentru acest proces. O inițiativă interesantă privind o strategie de reformă judiciară prezentată de un grup de magistrați, avocați, cadre universitare și reprezentanți ai societății civile constituie, de asemenea, o contribuție utilă la această activitate.

Din vara anului trecut, s-au înregistrat puține progrese concrete în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor Comisiei privind găsirea unei soluții la problema presantă a *dezechilibrelor privind capacitatea sistemului judiciar*: guvernul a propus închiderea unui număr mai mic de instanțe neviabile, însă această propunere a fost respinsă de Parlament. În plus, nu s-a dat curs în mod sistematic solicitării Comisiei privind luarea de măsuri imediate pentru reducerea dezechilibrelor privind capacitatea. În mod similar, propunerile privind consolidarea *recrutării și a formării magistraților* care au fost lansate, de asemenea, în toamnă nu au fost încă adoptate.

³ De exemplu, din ianuarie 2011 și până în mai, s-au pronunțat 3 condamnări definitive și 20 de condamnări nedefinitive după ce inculpatul a pledat vinovat în cazuri de corupție la nivel înalt.

Institutul Național al Magistraturii (INM) nu a fost consolidat, în ciuda rolului său important în pregătirea punerii în aplicare a noilor coduri.

Prin Legea micii reforme în justiție, România a revizuit competențele *Înaltei Curți de Casație și Justiție*, pentru a permite acestei instanțe să își îndeplinească într-un mod mai eficace rolul de curte de casație. Totuși, aceste reforme nu merg suficient de departe în găsirea unei soluții eficace la problema jurisprudenței neuniforme. Noile coduri de procedură introduc un nou mecanism menit să asigure caracterul uniform al jurisprudenței, hotărârea preliminară⁴, care va completa mecanismul existent, și anume recursul în interesul legii. În urma unei decizii interpretative pronunțate de Înalta Curte în luna iulie, urmează ca termenul special de prescripție a unui caz să fie prelungit atunci când se așteaptă pronunțarea unei hotărâri privind o excepție de neconstituționalitate. Va fi necesară aplicarea unor norme stricte de însoțire a noului mecanism pentru a evita întârzierile nejustificate în judecarea unor dosare din cauza unor solicitări neîntemeiate de pronunțare a unor hotărâri preliminare. România nu a finalizat încă publicarea electronică a întregii jurisprudențe. În plus, motivarea hotărârilor judecătorești se publică, de multe ori, la mult timp după pronunțarea verdictului.

Consolidarea *răspunderii sistemului judiciar* rămâne o provocare importantă. De la ultima evaluare anuală a Comisiei, s-au adoptat norme noi de recrutare a inspectorilor judiciari și s-au adoptat unele măsuri pentru îmbunătățirea eficienței și a transparenței Inspecției Judiciare și pentru uniformizarea practicilor acesteia. Cu toate acestea, capacitatea și rezultatele înregistrate de Inspecție nu s-au îmbunătățit în mod semnificativ. Inspecția Judiciară a analizat un eșantion de dosare de corupție la nivel înalt cu termene de judecată amânate, dar nu a formulat concluzii sau recomandări semnificative cu privire la practica judiciară. România nu s-a angajat încă într-un proces de reformă aprofundată a sistemului disciplinar. În luna mai, guvernul a propus o reformă importantă a sistemului de numire a judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție, menită să sporească obiectivitatea, caracterul detaliat și transparența procedurilor; în prezent, această propunere este dezbătută în Parlament.

Un nou *Consiliu Superior al Magistraturii* și-a început mandatul în luna ianuarie, deși s-au înregistrat amânări în începerea activității din cauza contestărilor în justiție și a realegerilor organizate pentru ocuparea câtorva posturi de membru CSM. De la intrarea în funcție, Consiliul a avut deja câteva inițiative binevenite, printre care se numără consolidarea Inspecției Judiciare și facilitarea intrării în vigoare a Codului civil. Realizarea de progrese într-o serie de domenii relevante pentru CVM va depinde de angajamentul Consiliului față de reforma sistemului judiciar în perioada următoare. Acest angajament ar trebui demonstrat prin adoptarea unor decizii transparente și obiective în ceea ce privește numirile, consolidarea Institutului Național al Magistraturii și înregistrarea de progrese în gestionarea resurselor umane.

⁴ În cadrul acestei noi proceduri, judecătorii pot solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție (ICCJ) o hotărâre preliminară într-un dosar în curs de judecare, în cazul în care constată existența unor contradicții în jurisprudența existentă.

Lupta împotriva corupției

Rezultatele *Direcției Naționale Anticorupție* (DNA) privind investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție la nivel înalt, inclusiv a cazurilor în care sunt implicați foști sau actuali membri ai Parlamentului sau ai Guvernului, sunt în continuare convingătoare și s-a putut constata o creștere a numărului de condamnări⁵. Cu toate acestea, rezultatele înregistrate la nivelul instanțelor prezintă, în continuare, o imagine mixtă. Deși majoritatea cazurilor de corupție la nivel înalt se soluționează în termen de trei ani, un număr semnificativ de cazuri importante în care sunt implicați demnitari sunt pe rol de peste trei ani. În câteva dintre aceste cazuri s-a împlinit deja termenul de prescripție, total sau parțial, iar alte câteva se apropie de acest termen.

De la ultima evaluare anuală a Comisiei, România a identificat cauze tipice ale *amânării judecării cazurilor de corupție la nivel înalt* și a creat un grup de lucru comun în vederea găsirii unor soluții în acest sens. Unele bariere procedurale importante au fost îndepărtate din luna iulie a anului trecut⁶. Trebuie abordate în mod eficace și alte cauze, legate în special de capacitate, organizare internă⁷ și practică judiciară. Mai mult, din analiza Comisiei reiese că instanțele au tendința de a avea o abordare permisivă și excesiv de prudentă în ceea ce privește problemele procedurale ridicate de către inculpați, cum ar fi solicitarea de expertize suplimentare, amânarea termenelor de judecată sau invocarea de excepții procedurale. Nu se aplică în mod constant măsuri de bază privind gestionarea cazurilor, cum ar fi acordarea de prioritate cazurilor importante sau complexe. Pentru a-și îndeplini angajamentele în ceea ce privește lupta împotriva corupției la nivel înalt, România trebuie să adopte măsuri urgente pentru a se asigura că, în cazurile importante de corupție la nivel înalt, hotărârile definitive sunt pronunțate rapid, iar prescrierea acțiunilor este evitată în toate cazurile.

Înregistrarea de rezultate în lupta împotriva corupției depinde de *voința politică* și de *angajamentul autorităților judiciare*. Există mai multe exemple pozitive de tratare eficientă a cazurilor de corupție la nivel înalt în instanță, care demonstrează că, în cazurile complexe, investigațiile pot fi efectuate eficient prin cooperarea între diferite autorități⁸. În acest sens, este esențial ca Parlamentul să acorde un sprijin politic puternic în combaterea corupției. De la ultima evaluare a Comisiei, Parlamentul a

⁵ În total, începând din luna iulie 2010, DNA a deschis 269 de noi cazuri și a dispus trimiterea în judecată a 611 învinuiți implicați în 159 de dosare. Statisticile DNA arată că, în ultimii 5 ani, peste 90 % din dosarele trimise în instanță au dus la condamnări și că 90 % din toate anchetele durează maximum 1 an și jumătate.

⁶ Printre acestea se numără amendamentele din Legea 177/2010 de modificare a Legii privind Curtea Constituțională, prin care se elimină suspendarea judecării cauzelor în așteptarea unei hotărâri în ceea ce privește invocarea excepțiilor de neconstituționalitate, și dispozițiile Legii 202/2010 (Legea micii reforme în justiție).

⁷ Există un important deficit de săli de judecată și un număr semnificativ de posturi vacante la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, unde se află pe rol numeroase cazuri de corupție la nivel înalt.

⁸ În cadrul unei operațiuni importante, desfășurată la frontieră la începutul acestui an, s-a demască un caz de corupție extinsă în cadrul poliției vamale și de frontieră, în urma unei operațiuni comune bine planificate la care au participat diferite forțe de poliție și autorități judiciare. În luna mai, s-a pronunțat o hotărâre în primă instanță împotriva unui judecător într-un caz de corupție la nivel înalt, la numai 6 luni de la trimiterea cazului în instanță, în urma unor ședințe de judecată care au avut loc săptămânal, inclusiv în Ajunul Crăciunului și în ziua de 30 decembrie.

votat împotriva începerii urmăririi penale pentru acuzații de corupție împotriva unui fost ministru, actualmente membru al Parlamentului, a refuzat să aprobe cererile de percheziție în cadrul unei alte anchete, aflată în curs, și a refuzat arestarea preventivă a unui alt membru al Parlamentului. Cu toate acestea, ambele cazuri au ajuns în justiție.

De la adoptarea noului său cadru juridic, în august 2010, *Agencia Națională de Integritate (ANI)* a început să înregistreze din nou rezultate și a înaintat cazuri de conflict de interese, de incompatibilitate și de averi a căror proveniență nu poate fi justificată instituțiilor competente, care urmează să ia decizii în acest sens. Deși ANI și-a îmbunătățit metodologia, iar investigațiile pe care le desfășoară sunt mai eficiente, monitorizarea de către organismele judiciare și administrative competente ar trebui îmbunătățită în mod semnificativ. Sancțiunile aplicate ca urmare a constatărilor făcute de ANI sunt puține la număr, iar cele aplicate sunt rareori disuasive⁹. Cele mai multe hotărâri ale instanțelor privind cazurile de conflict de interese în domeniul achizițiilor publice sunt pronunțate, în general, prea târziu. Din câte se pare, comisiile de cercetare a averilor create în temeiul Legii ANI revizuite, la nivelul curților de apel, hotărăsc *de facto* în ceea ce privește fondul cazurilor transmise de ANI, aplicând aceleași criterii în materie de probe ca și instanțele de judecată. O astfel de procedură nu numai că duce la întârzieri în procesul de luare a deciziilor judiciare, dar se și suprapune peste rolul curților de apel, care ar trebui să fie competente în ceea ce privește cazurile ANI. Din acest motiv, vor trebui luate măsuri pentru a se evita abordarea unor practici inconsecvente în cadrul comisiilor de cercetare a averilor. Sunt necesare modificări suplimentare la nivel legislativ, care să permită ANI să facă recurs la hotărârile Comisiei de cercetare a averilor. De la ultima evaluare anuală a Comisiei, numai două cazuri de bunuri a căror proveniență nu poate fi justificată au fost confirmate în primă instanță. În același timp, un număr important de cazuri instrumentate în baza vechii legislații au fost pierdute, din cauza faptului că au împlinit termenele de prescripție, introduse în luna august a anului trecut, în Legea ANI revizuită.

De la ultima evaluare a Comisiei, România a pregătit un *studiu de impact independent* privind politica sa anticorupție. Recomandarea formulată în acest studiu de impact pune accentul pe acordarea unei priorități politice mai mari luptei împotriva corupției, pe elaborarea unei noi strategii globale anticorupție cu obiective pe termen lung și pe implicarea unor actori din cele trei ramuri ale puterii și din societatea civilă.

Eficacitatea luptei împotriva corupției este afectată de existența unor *probleme grave în sistemul de recuperare a produselor infracțiunii*. În România, bunurile obținute în mod ilegal sunt confiscate într-o foarte mică măsură¹⁰, în principal din cauza posibilităților limitate de confiscare prevăzute de lege, a practicilor judiciare restrictive și a lipsei unui comportament proactiv din partea organelor de urmărire

⁹ De exemplu, dintr-un total de 82 de decizii de incompatibilitate confirmate de instanțe, comisiile disciplinare au aplicat sancțiuni în doar 14 cazuri, din care 5 au fost demiteri, iar 5, simple avertismente.

¹⁰ Statisticile furnizate de autoritățile române arată că, în 2010, s-au pronunțat ordine de confiscare definitivă împotriva bunurilor obținute în mod ilicit care decurg din toate tipurile de infracțiuni, în valoare totală de 1,8 milioane EUR, din care au fost recuperate efectiv doar 0,2 milioane EUR. Având în vedere răspândirea cazurilor de corupție la nivel înalt din România, aceste sume trebuie considerate foarte mici.

penală¹¹. Procurorul general face eforturi pentru a rezolva acest ultim punct, dar se confruntă cu problema resurselor umane și, în special, cu cea a cadrului legal¹². În practică, bunurile obținute în mod ilegal pot fi confiscate doar dacă acestea sunt consecința directă a unei infracțiuni pentru care s-a pronunțat o sentință de condamnare sau atunci când acestea sunt legate de prejudicii provocate de o infracțiune dovedită. Există, de asemenea, probleme legate de confiscarea bunurilor transferate către terți. În acest fel, o parte semnificativă din bunurile obținute în mod ilegal nu sunt supuse controlului juridic, fapt ilustrat recent în cazul anchetelor de corupție pe scară largă în cadrul poliției vamale și de frontieră, în care se preconizează confiscarea numai a unei mici părți din bunuri, deși se poate presupune că aceste activități infracționale s-au desfășurat în mod sistematic într-o perioadă lungă de timp.

De la ultima evaluare a Comisiei, România a luat măsuri pentru a se verifica în mod mai eficace licitațiile publice, în vederea identificării neregulilor în urma evaluărilor de risc. De la ultima evaluare a Comisiei, România a modificat temeiul juridic al Departamentului pentru Lupta Antifraudă (DLAF), echivalentul OLAF la nivel național, acesta fiind autorizat să desfășoare acțiuni de anchetare. Aceste îmbunătățiri sunt binevenite, dar, în același timp, capacitatea administrativă și calitatea acțiunii administrative rămân la un nivel scăzut și constituie principalele provocări în domeniul achizițiilor publice.

3. CONCLUZII

De la ultima evaluare a Comisiei, din iulie 2010, România a luat măsuri semnificative de îmbunătățire a eficacității justiției, a modificat temeiul juridic al Agenției Naționale de Integritate, a continuat pregătirile pentru punerea în aplicare a celor patru noi coduri, a lansat pregătirile pentru o revizuire a modului de funcționare a sistemului judiciar și a efectuat un studiu de impact al politicii sale anticorupție. În perioada următoare va fi necesar un angajament continuu pentru a pune în aplicare noile coduri, pentru a adopta deciziile necesare continuării restructurării sistemului judiciar, pentru a consolida politica anticorupție și pentru a se înregistra rezultate mai bune în confiscarea bunurilor a căror proveniență nu poate fi justificată și în aplicarea de sancțiuni disuasive în cazurile de incompatibilitate.

Trebuie întreprinse acțiuni urgente pentru a accelera soluționarea unui număr important de dosare de corupție la nivel înalt și pentru a evita închiderea acestora din cauza împlinirii termenului de prescripție. Lupta împotriva corupției ar trebui să rămână o prioritate majoră și ar trebui să se bucure de sprijinul Parlamentului; ar trebui adoptate măsuri urgente pentru a îmbunătăți recuperarea produselor infracțiunii, urmărirea în justiție a cazurilor de spălare de bani, precum și protecția împotriva conflictelor de interese în gestionarea fondurilor publice.

¹¹ Elemente ale articolului 44 din Constituția României, inclusiv o clauză potrivit căreia se presupune că toate averile au fost obținute în mod legal constituie un obstacol în calea transparenței efective a averilor și a recuperării bunurilor.

¹² Guvernul a prezentat recent Parlamentului un proiect de lege privind confiscarea extinsă.

4. RECOMANDĂRI

Comisia invită România să ia măsuri în următoarele domenii, în lumina evaluării sale cu privire la progresele înregistrate în România începând din luna iulie 2010. Aceste recomandări ar trebui să ajute România să își concentreze eforturile în vederea evaluării generale a progreselor înregistrate în această țară pe care o va efectua Comisia în cadrul MCV, în vara anului 2012.

1. Reforma sistemului judiciar

- (a) adoptarea unor măsuri active care să însoțească intrarea în vigoare a Codului civil și adoptarea unui plan cuprinzător de punere în aplicare a celorlalte trei noi coduri, furnizarea de resurse suficiente pentru formare și reorganizarea instanțelor și a parchetelor, sporirea capacității Institutului Național al Magistraturii și adoptarea propunerilor acestuia referitoare la îmbunătățirea standardelor de formare și de recrutare;
- (b) finalizarea unei analize detaliate a dezechilibrelor legate de volumul de lucru în cadrul sistemului judiciar, în vederea revizuirii modului de funcționare a sistemului judiciar care va avea loc în curând;
- (c) finalizarea revizuirii modului de funcționare propuse a sistemului judiciar și punerea în aplicare a recomandărilor acesteia;
- (d) crearea unui cadru de monitorizare a progreselor înregistrate în ceea ce privește reforma sistemului judiciar, la care să participe părțile interesate din sistemul judiciar prin punerea în aplicare a acestui plan de acțiune.

2. Răspunderea sistemului judiciar

- (e) dovedirea unui istoric de decizii de management în sistemul judiciar adoptate în mod transparent și obiectiv, de exemplu prin numiri, decizii disciplinare, evaluări și prin sistemul de promovare la Înalta Curte de Casație și Justiție;
- (f) dovedirea unui istoric al Inspecției Judiciare în analiza și îmbunătățirea practicii judiciare, precum și continuarea procesului de reformare a Inspecției;
- (g) finalizarea publicării electronice a întregii jurisprudențe și aplicarea de măsuri pentru a se asigura faptul că motivarea hotărârilor judecătorești se publică la timp, conform legii.

3. Eficacitatea acțiunii judiciare

- (h) adoptarea unor măsuri urgente menite să îmbunătățească practica judiciară și gestionarea cazurilor, precum și accelerarea procedurilor în cazurile importante de corupție la nivel înalt, pentru a se evita împlinirea termenului de prescripție în toate cazurile;

- (i) continuarea reformei Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a consolida rolul acesteia de curte de casație și pentru a dezvolta capacitatea acesteia de a soluționa cazurile de corupție la nivel înalt;
- (j) consolidarea în continuare a caracterului consecvent și disuasiv al sancțiunilor aplicate de instanțe în cazurile de corupție la nivel înalt și dovedirea îmbunătățirii rezultatelor în ceea ce privește investigarea, urmărirea penală și judecarea cazurilor de fraudă cu fonduri UE și privind achizițiile publice;
- (k) adoptarea unor norme procedurale clare privind deciziile Parlamentului de ridicare a imunității membrilor săi, pe baza celor mai bune practici din alte state membre ale UE.

4. Integritate

- (l) dovedirea unui istoric de sancțiuni prompte și disuasive din partea autorităților administrative și judiciare în ceea ce privește incompatibilitățile, conflictele de interese și confiscarea bunurilor a căror proveniență nu poate fi justificată ca urmare a constatărilor Agenției Naționale de Integritate (ANI);
- (m) adoptarea de măsuri pentru uniformizarea practicilor comisiilor de cercetare a averilor și pentru asigurarea faptului că acestea tratează eficient cazurile, fără a aduce atingere hotărârii instanței;
- (n) îmbunătățirea cooperării dintre ANI și alte autorități administrative și judiciare, în special în domeniul achizițiilor publice, și îmbunătățirea capacității de investigare a ANI prin actualizarea sistemului lor de informare și prin evaluări ale riscurilor clar orientate.

5. Lupta împotriva corupției

- (o) îmbunătățirea coordonării politicilor anticorupție la cel mai înalt nivel și elaborarea unei noi strategii multianuale solide pentru a preveni și a pedepsi actele de corupție, ținând seama de recomandările făcute într-un studiu de impact independent; crearea unui grup de monitorizare, împreună cu societatea civilă, pentru a supraveghea punerea în aplicare a strategiei;
- (p) dovedirea de rezultate convingătoare în recuperarea produselor infracțiunii, urmând cele mai bune practici din alte state membre ale UE și adoptând o nouă lege privind confiscarea extinsă și consolidarea practicii judiciare. România ar trebui să dovedească, de asemenea, că înregistrează rezultate în ceea ce privește urmărirea în justiție a cazurilor de spălare de bani ca infracțiune de sine stătătoare.
- (q) elaborarea de norme pentru prevenirea conflictelor de interese în gestionarea fondurilor publice și în cadrul autorităților care reglementează, verifică și adoptă decizii privind plângerile în domeniul achizițiilor publice; consolidarea procedurilor și a capacității autorităților competente, inclusiv printr-o continuare a procesului de revizuire a modului de funcționare, aflat în desfășurare în acest domeniu.